

BRONISŁAW FALIŃSKI

1. Dane osobiste (imię, nazwisko, stopień, wiek, zawód i stan cywilny):

Sierż. Bronisław Mikołaj Faliński, 33 lata, podoficer zawodowy, kawaler.

2. Data i okoliczności zaareztowania:

Aresztowany 20 listopada 1939 r. na granicy węgierskiej, za usiłowanie przejścia do Węgier.

3. Nazwa obozu, więzienia lub miejsca przymusowych prac:

Więzienia i obozy przymusowej pracy: w Nadwórnej, Stanisławowie, Odessie i Charkowie;
obozy pracy: Kandałaksza (zatoka M. Białego) i Workuta koło Oceanu Lodowatego.

4. Opis obozu, więzienia:

Więzienne pomieszczenia w Nadwórnej – były dom publiczny, pokój cztery na cztery [metry], ustawione potrójne półki do spania z desek i w tym pokoju spało 50 do 60 ludzi. W Stanisławowie – w kaplicy, gdzie odprawiano nabożeństwa dla przestępców, tego miejsca świętego użyto na więzienie dla Polaków, 600 ludzi spędzono do kaplicy i trzymano przez trzy doby, nie było myśli o spaniu, bo miejsca stojącego było brak. W Odessie – 12 ludzi na pojedynkę, spanie na gołym betonie, brak powietrza, brudna bielizna, bo pranie było wzbronione, jedzenie pod psem. W Charkowie takie same warunki jak w więzieniu odeskim. Obóz przymusowej pracy w Kandałakszy, to gołe wzgórze tajgi; polskimi rękami rozbudowano piękną „kolonię polskich łagierników”. Budynki parterowe, jedno-, dwu- i trzypiętrowe, pomieszczenia możliwe, spanie na gołych deskach, światło elektryczne; plaga pluskiew. Teren górzysty – zdrowy, higiena duża.

5. Skład więźniów, jeńców, zesłańców:

Polacy, Ukraińcy i Żydzi narodowości polskiej w liczbie dwóch i pół tysięcy ludzi, kategoria przestępstw: usiłowanie przejścia granicy. Poziom umysłowy i moralny duży, wzajemne stosunki bardzo koleżeńskie.

6. Życie w obozie, więzieniu:

Życie w więzieniu – trzy razy dziennie jeść, światło przez całą noc, gry towarzyskie (szachy, warcaby i domino), książki do czytania – lektura bolszewicka, co trzeci dzień półgodzinny spacer na powietrzu.

7. Stosunek władz NKWD do Polaków:

Nieludzki. Śledztwo odbywało się nocą, a dniem nie pozwalali spać. Gdy ktoś usnął z przemęczenia, zamykano go na dzień w ustępie, po to, żeby nocą ponownie męczyć.

8. Pomoc lekarska, szpitale, śmiertelność:

Higiena i pomoc lekarska w więzieniach – żadna. W obozie przymusowej pracy Kandałaksza własnym wysiłkiem doprowadziliśmy higienę i pomoc lekarską do maksimum, bo pośród nas było pięciu lekarzy. W obozie tym zmarli: porucznik służby stałej 48 Pułku Piechoty Stanisławów, śp. Stanisław Będzikowski, śp. Czaporowski, agronom zamieszkały w Stanisławowie, ul. Słowackiego 7 i wielu innych.

9. Kiedy został zwolniony i w jaki sposób dostał się do armii?

Zostałem zwolniony po amnestii, 6 września 1941 r. Z Workuty do Buzułuku jechałem 28 dni, tam 3 października 1941 r. zaciągnąłem się w szeregi armii polskiej na terenie ZSRR. Z Buzułuku zostałem odesłany do 19 Pułku Piechoty w Tockoje.